

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 163

Maribor, petek 20. julija 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Volja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglede sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Za kmetijstvo važne oblastne uredbe

PRVE BESEDE NA NASLOV SLS. — VINIČARSKI RED. — UREDBA O KMETIJSKO-POSPEŠEVALNI SLUŽBI IN O ŽIVINOREJSKEM SKLADU. — UREDBA O IZSELJENIŠKEM URADU.

Maribor, 20. julija.

Sinoči ob šestih je šele prišel na vrsto prvi predlog opozicije o obtožbi oblastnega odbora. Čas je bil izbran s posebnim namenom. SLS je hotela demonstirati s svojim predstavništvom slovenskega ljudstva. Znani kričarji in izzi-vači med njenimi poslanci niso zadostovali in je dobil poslanec Zebot kot veščak nalog, naj postavi svojo gardo na galerijo. Pismeno je pozval svoje zveste ter jih razpostavil po galeriji. Garda se je udeleževala po svoje, znani kričarji večine tudi, povedalo se je pa le odboru in SLS večini, kar je bilo potrebno in zaslužno.

Poslanci dr. Baričević, Petovar in Grčar so povdarjali: Oblastni odbor ni imel pravice radi časopisne karikature postati advokat dr. Korošca. Odbor nima pravice do strankarsko-političnih sklepov. Pod nobenim notranjem ministrstvom se ni teklo toliko krvi, kot pod dr. Korošcem.

Oblastni odbor je eksekutiva klerikalne večine. Vse naj bo last SLS. Če je tako, naj tudi člani SLS plačajo vse oblastne davke. — Oblastni odbor je prekoračil svoje pravice. Razmerje SLS do dr. Korošca je njena notranja zadeva. Dr. Korošec ni identičen s slovenskim narodom. Kje je veličina dr. Korošca, ko je toliko hrupa radi navadne karikature?

Današnja seja je obravnavala osnutek uredbe

o viničarskem redu.

Poročevalec posl. Rozman je naglašal, da tvori ta uredba temeljno podlago viničarskega vprašanja. Viničarji tvorijo velik del prebivalstva mariborskega, ptujskega, ljubljanskega okraja in deloma tudi Medmurja. Pod deželno vladno se je našlo 40.000 viničarskih družin. Imamo 26.000 vinogradskih hektarjev in od tega obdelujejo viničarji 2/3. Predložena uredba pravi:

Viničarji so osebe, katere najme vinogradnik v službo, da obdeluje vinograd v izmeri nad 5.600 m² (oral) ali še zra-ven pripadajoče dele posestva proti plačilu v denarju ali v naturalijah, žive pa v lastnem gospodinjstvu v vinogradni-kovi zgradbi in imajo za pravilno izvrše-vanje svoje službe potrebno strokovno usposobljenost. Viničarjem se ureja njih delovno razmerje po določilih te uredbe. Viničarsko izkazilo je viničarska knjižica (in izkazilo o strokovni usposobljeno-sti.) Knjižica je javnopravna listina. Iz-dajajo jo proti povračilu nabavnih stroškov viničarska domovinska občina, ako se prosilec izkaže s potrebnimi dokazili strokovne usposobljenosti, občina biva-lišča pa le na podlagi javnih listin o do-movinstvu in strokovni usposobljenosti.

Za službeno razmerje veljajo določila te uredbe, ne glede na obliko pogodbe. Pismena pogodba, ki je obrazec predpiše oblastni odbor, mora biti spisana v dveh izvodih za vsakega pogodbenika po eden, in obojestransko podpisana. Vsebovati mora izčrpen seznam dela, ki ga mora viničar izvršiti, število oseb, ki jih mora imeti viničar na razpolago za viničarska dela, število živine, ki jo mora s seboj pripeljati ali vsaj rediti za gospo-darja ter prejemke, katere dobi viničar oziroma njegove delovne moči za nave-dena dela. Kot viničarjeve delovne moči pridejo v poštev samo osebe, živeče v

skupnem gospodinjstvu z viničarjem, ki so dovršile 16. leto in so delazmožne.

Viničar dobiva: Prosto stanovanje pri-padajoče k viničariji z že obstoječim vr-tom za zelenjavo. Zemljo v izmeri 1/4 ti-ste površine vinograda, ki jo oskrbuje. Če pri vinogradu ni zadostne deputatne zemlje, mora gospodar dajati viničariju letno najkasneje do 1. novembra toliko krušnega/zrnja, odnosno krompirja, ko-likor bi se povprečno pridelalo na mani-kajoči površini. Viničar mora dobiti kot nagrado poleg pogodbe določene količi-ne vinskih tropin še Din 100 od vsakega orala vinograda, kojega je viničar obde-loval. Nagrado je plačati do 1. novem-bra. Poleg teh prejemkov dobiva viničar zase in za svoje delovne moči pogo-jeno mezdo, ki pa ne sme biti manjša od dosedanje. Za težja dela v vinogradu, to je rigiranje, cepljenje, škropljenje in žvepljenje dobiva viničar in njegove de-lovne moči k splošni določeni mezdi še 25% doklado.

Uredba ima tudi določila glede delov-nega časa, dolžnosti viničarjev in gospo-darjev, dobe in konca službenega raz-merja, viničarskih komisij, škode, pre-stopkov in pravic združevanja.

V splošno debato je posegel kot prvi veliki župan ter pozdravil uredbo kot korak naprej in pomoč v veliki potrebi. Položaj viničarjev je splošno slab, po raznih srezih jako različen, najslabši pa v okolici Maribora, kjer ne zaslužijo vi-ničarji niti 2.50 Din na dan.

Poročila iz srezov dajejo sledečo viničarsko statistiko:
Na 5407 viničarskih družin odpade 6433 moških delovnih moči, 7907 žensk, 8981 pa delanezmožnih — otrok in starcev. Samo 260 viničarjev ima malo lastne zemlje, vsi drugi so pa brez vsekega ne-premičnega premoženja.

Posl. Petovar je v imenu KDK kluba izjavil, da bo glasoval za uredbo, ker se je temeljito in sporazumno proučila, kakor še nobena uredba. Tudi posl. Grčar se je izjavil za uredbo, naglasil je pa da je to le malo omiljenje velikega so-cialnega zlo. Posl. Möderndorfer je označil uredbo za izdelek delodajal-cev. Nekateri poslanci večine so skušali zavračati vsako razredno stališče viničarjev, uredbi pa vtisniti pečat SLS mo-nopola.

Uredba je bila soglasno sprejeta. Obla-stnemu odboru se naroči, da pripravi čimprej predlog socialnega in starostne-ga zavarovanja viničarjev.

Kmetijsko - pospeševalno službo uva-ja sledeča uredba mesto srezkih ekonomov. Pri oblastnem uradu se osnuje za naslovom »Oblastni kmetij-ski urad«. Vodja tega oddelka je vsako-kratni oblastni odbornik za kmetijstvo. Strokovni načelnik oddelka je eden naj-starejših kmetijskih uradnikov in ima naslov »kmetijski ravnatelj«.

Za vsako glavno kmetijsko panogo se osnuje posebno nadzorništvo. Po potrebi teh panog in po prometnih zvezah se razdeli oblast v primerno število okoli-šev.

Za neposredno pospeševanje posamez-nih panog se nastavi strokovni nadzor-niki, potovni nameščenci in inštruktorji. Sistemizirajo se po potrebi nadzorni-štva: Za živinorejo, sadjarstvo, vino-gradništvo in kletarstvo, za poljedelstvo

Neopredeljeni Hadžić

KRIZA SE VLEČE KOT MORSKA KAČA. — GENERAL HADŽIĆ KLJUB ZA-KLJUČENJU PRIČEL ZNOVA KONZULTACIJE Z MINISTRSKIMI KANDI-DATI.

BEOGRAD, 20. julija. Dasi se je v vseh političnih krogih pričakovalo, da bo današnji dan prinesel končno odlo-čitev v razpletu krize, se to ni zgodilo. General Hadžić je sicer že zaključil konzultacije in slišal mnenje predstav-nikov prečanskih pokrajin kakor tudi poročila poslanikov Gjurica in Rakića o zunanji situaciji, vendar se zdi, da situacija še vedno ni razščiščena.

General Hadžić je danes ves dopol-dan nadaljeval razgovore s posamez-nimi ministrskimi kandidati. Ali je nje-gova misija uspela ali ne, je težko re-či. Hegemonisti so zopet ojačili svoje spletke in skušajo za vsako ceno do-seči, da bi prišla vsa oblast zopet v ro-ke srbijanskih strank.

Zatruje se celo, da je general Ha-džić že sinoči hotel vrniti mandat, a je bila njegova prošnja odklonjena in mu poverjena naloga, da poskuša še en-krat najti rešitev. Ravno zato je danes

znova pričel s konzultacijami. Od 10.30. do 11. dop. je imel sestanek s poslanikom Rakićem in univ. prof. dr. Pitamicem iz Ljubljane, ki je prišel iz Londona, ki je odklonil novinarjem vsako izjavo.

Nato se je vršila že včeraj napove-dana skupna konferenca vseh ministr-skih kandidatov, ki je trajala pol ure. Vsi kandidati so bili kasneje zelo rezervirani, general Hadžić pa je izjavil novinarjem:

»Nič še ni gotovo in definitivno. Da-nes sem se sestal s Pitamicem, ki pa ni povedal še nič definitivnega. Jutri bom nadaljeval pričetke razgovorov. Si-cer sem že zaslišal mnenje v... ven-dar se kot mandatar krone še nisem opredelil niti na eno niti na drugo stran.«

Hadžić je odšel potem na dvor v avdienco, kjer je ostal do 13. ure.

„Krasin“ v Kingsbayu

KINGSBAY, 20. julija. Ruski lomilec ledu »Krasin« je prispel včeraj sem-kaj ter je izkrcal vse rešene člane No-bilove posadke na krov ladje »Citta di Milano«. Razen Mariana so si vsi ostali tako opomogli, da jim ni več po-znati prestanega trpljenja. Mariano je še zelo slab in so ga morali prenesti n anosilnici. Šele sedaj se je zvedelo, da so mu morali desno nogo odrezati. Tripla švedskega znanstvenika Malm greena še niso našli in je tudi malo upanja, da bi se to posrečilo. Tudi gle-de Amundsenova je že izgubljena vsaka nada. Vedno bolj prodira prepričanje, da je padlo letalo »Latham« v morje, kjer so je potem uničili valovi. Morje je bilo namreč v času, ko je prenehala zveza z Amundsenom, zelo viharo.

s hmeljarstvom. Za posamezne manjše panoge dvoje nadzorništvo s sedežem v Mariboru in sicer: eno za kmetijske sta-novske organizacije z združništvom in kmetijskim knjigovodstvom; drugo za vrtnarstvo, za čebelarstvo naj se pa pri-tegnejo strokovnjaki.

K pouku na deželi se pritegnejo učitelji kmetijskih šol, kar bo poceni in po-uku zelo koristno, ker so to najboljše moči. Kmetijsko-pospeševalna služba je predvsem praktičnega značaja.

Oblastni, živinorejski sklad

se ustanovi po posebni uredbi. Od pri-spevkov za živinske potne liste se je v podpiranje živinoreje že sedaj stekal po-seben sklad pri velikem županstvu. Ta sklad znaša iz dobe od 1. oktobra 1927 do letos 31. junija že okroglo 350.000 Din. Ta sklad preide sedaj na oblastno samo-upravo. Po uredbi se za vsak izdani ži-vinski potni list pobira znesek od 1 do 3 Din, ki se steka v živinorejski sklad. Prispevek zaračunajo srezki poglavarji občinam pri prodaji obrazcev. Tak fond se ni začel ustajavljati po vseh oblastih. Razven mariborskega ima le še par lir-vatskih oblasti. Ob debati je veliki žu-pan predlagal, naj bi se že nabrani denar posvetil kakim večjim poljedelski akciji.

Posl. Petovar ne vidi nobenega pomena, da ne prestanejo proračunske podpore za živinorejo ter se ne zvali vse na sklad. Sklad je treba obvarovati živi-noreji.

Rumunsko posojilo pred parlamentom

BUKAREŠT, 20. julija. Ministrski svet je na včerajšnji seji sklenil, zahtevati od regentskega sveta sklicanje parlamenta za 26. tm. Zasedanje bo kratko, ter namerava vlada predložiti samo zakon glede inozemskega po-sojila. Prva tranša v znesku 18 milijono-dolarjev bo izplačana takoj po sprejemu tega zakona.

Pater Hlinka — škof

PRAGA, 20. julija. Današnji listi po-ročajo, da obstoja velika verjetnost, da bo imenovan pater Hlinka za slo-vaškega škofa. Ker ima Hlinka dobre zveze z Vatikanom, je smatrati nje-govo imenovanje že za izvršeno dej-stvo.

Po nekaterih spremembah sta se so-glasno sprejeli obe uredbi, odboru se je pa naročilo, da na prihodnji seji predla-ga, kako bi se dalo premoženje živino-rejskega sklada najboljša uporabiti v prid živinoreje.

Nato je prišla na vrsto uredba o izseljeniškem uradu za obe slovenski oblasti.

Namen tega uvoda je: dajati pojasnila osebam, ki se nameravajo preseliti v tuzemstvu ali ki se vračajo iz inozem-stva; voditi natančen seznam izseljencev v ljubljanski in mariborski oblasti in njihovih rodbinskih članov kakor tudi vzdrževati z njimi zveze v kulturnem in gospodarskem oziru; zbirati podatke o gospodarskih in delavskih razmerah v vseh krajih oblastne emigracije, izdajati v časopisih in letakih o tem poročila ter dajati interesentom informacije; prire-jati podučna predavanja o izseljevanju; po-speševati kolonizacijo zlasti v južnih krajih naše države; ustanoviti izseljeniški dom v Ljubljani.

Izseljeniški urad vodi sosvet štirih do osmih član, ki ga imenujeta ljubljanski in mariborski oblastni odbor po paritetnem načelu, nadzor pa izvršujeta oba odbora. Ljubljanska skupščina je uredbo sicer že sprejela, mariborska, kateri so z njo naložena bremena, je pa še ne more ter jo vrača odseku.

Malo pred 13. uro je bila seja preki-njena. Popoldne zborujejo odseki, skup-ščina pa jutri od sedme ure naprej. —

Mariborski in dnevni drobiš

Boljševiški »dvorni« slikar Brodski, ki ga ironično imenujejo sovjetskega Davida, je bil izključen iz sindikata sovjetskih kiparjev, ker je bil udeležen pri raznih špekulativnih poslih. Toda Brodski se ni hotel kar tako pokoriti odredbam sindikata, temveč je pričel protiakcijo. Vsled svojih vplivnih zvez se mu je tudi posrečilo, da je premagal nasprotnike. Priznane so mu bile zopet njegove prejšnje pravice in sindikat ga je na višjo zahtevo moral zopet sprejeti za svojega člana.

TE DNI UMRLI GIOLITTI JE MORAL PREŽIVETI TUDI SMRT ITALIJANSKEGA LIBERALIZMA.

Mnoge velike politike zadene tragična usoda, da jih ideje, katerim so služili v svojem življenju, čakajo v odprtem grobu. Kar so hoteli, za kar so se navduševali, vse to je že davno mrtvo. Lahko je umreti v zavesti in prepričanju, da ideje živijo in da bodo rodile še mnogo sadov, kruto je pa doživeti po dolgih letih težkih bojov in naporov, po navdušenju in uspehih smrt in propad vseh idealov in svetlinj. Ta tragična usoda je bila naklonjena te dni umrlemu staremu italijanskemu državniku Giolittiju.

Giolitti, ki je umrl v starosti 86 let, je preživel smrt liberalizma, ki je ustvaril enotno Italijo in ki se je tako zmagovito boril nekdanj proti brutalni policijski pesti stare Avstrije in proti diplomatskemu strupu papizma. Kot ustanovitelj moderne Italije je moral na stara leta doživeti italijansko fašistovsko modo, ta najhujši napad na svobodo in demokracijo. Z vso odločnostjo je starec nastopil proti fašizmu in mogoče je celo upal, da ga bo ta brutalna sila uničila, kakor druge svoje nasprotnike, da mu ne bo treba gledati, kaj se dogaja z Italijo. Fašizem je pa sadiščno ravnal s starcem: pustil je, da gleda, kako propada ena svoboščina za drugo.

Mladi Italiji Cavourja, Crispija in Giolittija je nazdravljala vsa evropska mladina izza rešetk in verig absolutizma. V podzemnih ječah Spielberga so trpeli italijanski revolucionarji in cesar Franc si je dal v svojo nasladi dnevno poročati, koliko trpijo mladi italijanski idealisti. Tudi pod cesarjem Francom Jožefom je divjala strahovlada nad Milanom in Benečijo. Teror pod Francom Jožefom je imel več rutine in zvitosti, kakor pod njegovim prednikom. Od časa do časa, so se izdajale tudi amnestije in

marsikaj se je poskušalo, da bi se pridobilo vsaj del italijanskega prebivalstva. To so pa preprečili mladi revolucionarji, katerim je prednjačil pokojni Giolitti. Vsaka vabljava in laskava gesta Avstrijcev je bila od celokupnega prebivalstva odklonjena z nemim prezirom. Brez teh revolucionarjev ne bi bilo ujedinjene enotne Italije.

Viktor Emanuel, stari oče sedanega italijanskega kralja, je bil robat mož in neokreten vojak, ki ni imel pogleda za obzorje onkraj smodnikovega dima. Ob njegovi strani je pa stal Cavour, potomec starih benečanskih in florentinskih diplomatov, kojih fine roke so vedno popravljale, kar so robate pesti razbile. Cavour je nekoč dejal: »Živim za demokracijo, ne maram pa ljudstva, ki bi mi na stara leta ustrelilo konja, s katerim sem jezdil do zmage«. — Cavour je bil srečen. Ko je umrl, je bilo vse to, kar je dosegel s svojim svobodoumjem in razumom, v najlepšem cvetju. Giolitti, njegov naslednik, se je zvesto ravnal po njegovem vzoru. Vse, kar je dosegel, je skušal izpopolniti in za nove uspehe je izbral vedno ono pot, ki je bila najmanj nevarna za demokracijo. Radi tega je bil tudi proti vstopu Italije v vojno, ker je v nastopu militarizma videl v vsakem slučaju veliko nevarnost za demokracijo. Sonnino je bil pa za vojno in je obveljala njegova. Po vojni se je dogodilo v največji meri vse to, česar se je Giolitti bal. Demokracija je bila pokopana. Fašisti pišejo »Anno VI«.

Če bi bil stari liberelec Giolitti umrl že pred temi šestimi leti, bi ga gotovo fašisti v svoji cinični predznosti slavili kot svojega moža in predhodnika.

Izgubljeni v rimskih katakombah

V službenih poročilih, ki jih izdaja vsako leto vatikanski urad, se nahaja tudi zanimiv slučaj, ki se je nedavno pripetil neki skupini romarjev v Rim. Bili so to romarji iz Pijemonta, ki so si hoteli ogledati zanimivosti Rima. Prišli so tudi v katakombe, ter brezkončne podzemne hodnike, v katerih so kristjani opravljali svojo pobožnost, skrivajoč se pod zemljo pred preganjanjem rimskih cesarjev. Neka skupina romarjev je nenadoma opazila, da se je ločila od ostalih romarjev, ki so jih vodili vodniki. Skušala se je vrniti k svojim tovarišem, vendar je v brezkončni mreži mračnih hodnikov še bolj zašla. Končno so jim ugasnile še sveče in vseh se je lotil obup. Pričeli so moliti, naj jih Bog reši sigurne smrti. Ko so se njihove oči privadile teme, so opazili nad seboj svetlobni trak, pri svojih nogah pa železne zarijave lestve. Dva najmočnejša sta takoj splezala na lestev in z velikim naporom odmaknila težak kamen, ki je zapiral odprtino, ki je vodila na površino. Drug za drugim so prihajali nato romarji iz podzemne ječe. Na svoje veliko začudenje pa so potem zapazili, da so na občinskem pokopališču Campo Verano, ki je oddaljeno več kilometrov od kraja, kjer so šli oni v podzemlje. Še mnogo bolj pa se je preplašila neka ženska, ki je klečala na nekem grobu in molila, ko je nenadoma opazila, kako prihajajo iz zemlje črne prikazni v fraterskih plaščih in kako se pomikajo proti njej. Mislila je, da je nastopil sodni dan in je zbežala, kričeč na ves glas ter pozivajoč vernike k pokori...

Na električnem stolu

V glavni kaznilnici Kentuckya v Združenih državah je bilo pred kratkim na en dan izvršenih kar sedem smrtnih obsodb na električnem stolu. Usmrčeni so bili štirje belokožci in trije zamorci, vsi obsojeni radi umora. Dočim so se belokožci približali električnemu stolu skoro v nezavest-

nem stanju, tako da so jih morali jetničarji nesti, pa so se pokazali zamorci zelo hrabre. Zahtevali so pred smrtjo še cigarete in se nato poslovili od navzočih. Zadnji je izjavil, da pred smrtjo oprostja vsem, ki so mu storili v življenju kaj slabega. Ko so ga rablji vezali, je skrbno pazil, da so kovinaste ploče na rokah in nogah dobro pritrdili, da se ne bi preveč mučil. Zadnji obsojenec od belokožcev pa je pred smrtjo še prosil, naj ga krstijo po katoliškem obredu. Res je bil takoj pozvan duhovnik, ki je opravil obred. Eden izmed zamorcev je med tem, ko so ga privezovali na električni stol, zapel še neko narodno pesem in prosil navzoče, naj pojejo tudi oni z njim.

Jezik brez samostalnika in glagola

Med 179 jeziki, katerih se poslužuje v Indiji okroglo 290 milijonov ljudi, je irski jezikoslovec George Grierson po desetletnem studiju našel tudi jezik, ki ne pozna samostalnika in glagola ter je v izrazih tako ubog, da se večina pojmov civiliziranega sveta v njem sploh ne da izražati. Jezikoslovec je študiral indijske jezike in narečja od leta 1873, ko je zapustil dublinsko univerzo. Nekateri indijski jeziki so s svojimi fonetičnimi pravili omejeni na nekaj stotin besed, drugi so pa zopet na izrazih prebogati.

Divji filmski igralci

V Berlinu se mudi sedaj redke gost iz Hollywooda — filmskega središča in sicer Charles Gay, lastnik največje levje farme v Los Angelesu. Na tej farmi se gojijo levi, s katerimi se bavijo najboljši dompterji, da jih usposobijo za filmske nastope. Farma šteje sedaj 120 levov, od katerih je 100 »filmskih igralcev«. Najboljši od njih je zaslužil lastniku farme v par letih že 50.000 dolarjev. Gay obiskuje sedaj največja filmska podjetja v Evropi, da bi našel mesta za svoje divje filmske igralce.

Sport

Nedeljski štafetni tek

O zanimivi lahkoatletski prireditvi, ki se bo vršila pojutrišnjem v našem mestu, smo javili že včeraj. Danes še nekaj podrobnosti: Start je pri državnem moškem učiteljsku v Koroščevi ulici, proga teče po Koroščevi, Maistrovi, Kolodvorski ulici na Aleksandrovo cesto, zavije pri kavarni Evropa na desno, cilj pa je pred frančiškansko cerkvijo. Vsaka štafeta bo imela šest tekačev. Predaj bo torej pet, in sicer v naslednjih distancah: 180 - 180 - 480 - 180 - 560 - 100 metrov. Štafeta SD Rapida je znana kot zelo dobra, imela pa bo ostro konkurenco v tekačih SK Ptuja, ki nameravajo postaviti baje kar tri štafete. Tudi tekači ISSK Maribora so zelo dobri, čeprav so večinoma in predvsem nogometaši. Železničar in Svoboda, ki imata več upoštevanja vrednih tekačev, se za nedeljo prav vestno pripravljata. Aranžma štafetnega teka je prevzel SD Rapid.

Sodniška sekcija ZNS — službeno.

Kandidati se obveščajo, da je bila njihova prošnja, izrečena na predzadnji seji, odbita iz razlogov, ker g. Vodišek ne more prevzeti izpitne komisije radi delegiranja 22. tm. v Beograd. Če pa žele kandidati polagati podsavezne izpite, kar pa nima nikakega pomena, se lahko prijavijo in bi izpite v tem primeru vodila mariborska sekcija.

Kandidati se ponovno opozarjajo, na določbo pravil ZNS-a, na podlagi katerih morajo tri dni pred vsako nedeljo javiti sekciji, če so na razpolago ali ne. Vsak tozadeven prekršaj pravil se bo kaznoval z brisanjem dotičnega kandidata. Tajnik.

Mladina ISSK Maribora 1921—SK Svoboda.

V nedeljo 22. tm. popoldne se bo predvidoma zaigrala prijateljska tekma med igralci, ki so tvorili l. 1921. mladino ISSK Maribora in med SK Svobodo. Tekma bo poslovljena značaja, ker odide več znanih mariborskih sportnikov, sedaj po večini igralcev prvih moštev, ki so leta 1921. tvorili »nepremagljivo« mladino SK Maribora, avgusta meseca k vojakom. Mariborčani, ki ne bodo šli v nedeljo iz mesta, bodo gotovo z veseljem posetili zanimivo tekmo, ki se bo pričela ob 18. uri.

Nacionalni lahkoatletski miting v Ptuj.

Dne 29. tm. priredi SK Ptuj ob 15. na svojem igrišču nacionalni lahkoatletski miting. Tekmovanje se bo vršilo po pravilih JLAS brez handicapa. Prijavnina znaša 10 Din, za štafeto pa 30 Din. Prijave je vposlati najkasneje do 22. tm. na naslov: g. Pichler, kavarna Evropa, Ptuj, poštni predal 7. Tekmovalo se bo v naslednjih disciplinah: 1. tek 100 m. 2. skok v višino z zaletom, 3. metanje diska, 4. tek 200 m, 5. met kopja, 6. skok v daljavo, 7. tek 400 m, 8. met krogle, 9. skok ob palici, 10. tek 3000 m, 11. štafeta 4 x 100 m.

Tretje športno igrišče v Mariboru.

Mariborski SD Rapid bo prihodnji mesec zaključil z urejanjem svojega novega športnega prostora, ki ga gradi na zapadni strani vojašnice kralja Petra. Kakor doznavamo, bo slovesna otvoritev igrišča dne 8. septembra na praznik malega Šmarna in se pripravila za to priliko obširen program. Dopoldne ob 10. bo otvoritev z velikim lahkoatletskim mitingom, popoldne pa nogometna tekma Rapid—Ilirija in naslednji dan v nedeljo 9. septembra nogometna tekma Rapid—ISSK Maribor.

Kolesarsko društvo »Perun« v Mariboru

poziva vse dirkače, da se udeležijo v nedeljo, 22. t. m. v čim večjem številu zvezne dirke Maribor - Celje (64 km.) Start ob 6. zjutraj pri vodovodu na Teznu. Vsak dirkač se mora prijaviti pri dirkalnem vodju kluba. Izletniki se odpeljejo točno ob 5. zjutraj pod vodstvom predsednika g. Kvasa. Zbirališče za izletnike je na Kralja Petra trgu ob 14.5. uri.

Zveza kolesarskih društev za mariborsko oblast

poziva vse odbornike, da se udeležijo seje, ki se vrši danes ob 20. uri v hotelu »Zamorec« v Celju. Predsednik.

sije na nočnem nebu in tako tvori celoto.

Slična celota se vidi pri 7 prednostih, katere ima

Senzacije iz boksa.

Poslednje priprave za tekmo svetovnega prvenstva v boks vseh kategorij, ki se bo vršila dne 26. tm. v Yankee-Stadionu pri Newyorku med prvkom Tunneyem in Avstralcem Tom Heeneyem, so zaključene. Tunney je že položil pri prireditelju Tex Rickardu 10.000 dolarjev kot garancijo za svoj nastop. To bo zopet zaslužil prvak v boks kakor tudi njegov nasprotnik! Pogodba se namreč glavi tako, da prejme Tunney 37,5 odstotkov celokupne vstopnine, najmanj pa 525.000 dolarjev, t. j. okrog 30 milijonov dinarjev, medtem ko se Heeney, ki je izzval Tunneya, zadovolji z 12,5 odstotki vseh dohodkov.

Spor. radi jajca

Okrajnega sodnika v mestu Anney v Franciji je čakala prava salomonska odločitev. Neka kmetica je kupila na trgu kokoš, plačala in se nato zapletla s prodajalko v živahen razgovor, ki je trajal skoro eno uro. Kako, ki je ležala med tem na tleh, je pričela nenadoma kokodakati in je zvalila jajce. Prodajalka, ki je smatrala ta prirastek za svojo last, je takoj segla po jajcu. Enako tudi kupovalka. Prizor je končal seveda z dejanskim spopadom med obema strankama in končno s tožbo pred sodiščem. Težišče sodnega postopanja pa seveda ni bilo v pretepu, temveč v rešitvi vprašanja, komu pripada jajce. Prodajalka je zatrjevala, da kmetica nima nobene pravice do jajca, ker je ležala kokoš takrat še na tleh. Kmetica pa je nasprotno izjavila: »Ako bi jaz takoj odšla s kupljeno kokošjo domov, bi prodajalka za jajce sploh ne vedela«. Seveda se je tudi sodnik pridružil temu njenemu popolnoma upravičenemu stališču in ji je prisodil odškodnino za sporno jajce, radi medsebojnih psov in pretepa pa je obe stranki zaprl za dva dni.

Kje je najbolj vroče in najbolj mrzlo?

Sedaj, ko se toliko razpravlja o Severnem tečaju, se gotovo marsikdo vpraša, v katerem kotičku sveta vlada največji mraz. To bo sibirsko mestoce Vjerhojansk, kjer je januarja povprečna temperatura — 51 stopinj C, a je med letom večkrat tudi — 62 stopinj. Leta 1885. je bilo celo — 68 stopinj, kar je doslej znana najnižja stopnja v obljudenih krajih. Najbolj vroče je pa v kalifornijski »Dolini smrti«. Tu pride toplotmer na + 56 in pol stopinj C. Je pa še več krajev, ki ne zaostajajo dosti za »Dolino smrti«. To je nekaj krajev ob Evfratu in v Novi Mehiki. V Massau ob Rdečem morju je povprečna dnevna temperatura 30 stopinj. Največ dežja je v bengalski pokrajini Cherra Punnj in to na Marshall-otoku je že 330 dni v letu.

Krivoustni berač

(The Man with the Twisted Lip.)

Angleški napisal A. Conan Doyle. Poslovenil K. Savec.

»Ne. Pismo je pisal Neville.«
»In predano je bilo pošti v Gravesendu. Nu, gospa St. Clair, oblaki se razgrinjajo, četudi se ne upam trditi, da je nevarnost povsem minila.«

»A, da še živi, je le gotovo, gospod Holmes.«

»Samo, če to ni le spretna prevara, namišljena zato, da bi nas zavedli na krivo pot! Prstan končno nič ne dokazuje. Nemara so mu ga samo sneli.«

»Ne, ne; to je in je in je njegova lastna pisava!«

»Prav dobro! Sicer pa je napisal pismo že lahko v pondeljek, predali pa so ga šele včeraj.«

»To ni izključeno.«

»Če je tako, potem se je medtem že lahko marsikaj pripetilo.«

»Oh, ne jemljite mi poguma, gospod Holmes. Vem, da se mu ni nič hudega zgodilo. Tako vroča ljubav naju spaja, da bi slutila, ko bi se bil ponesrečil. Tisto jutro, ko sem ga zadnjič videla, se je bil v spalnici urezal; bila sem tedaj doli v jedilnici in sem čisto natanko čutila, da se mu je nekaj pripetilo, in sem hitro stekla k njemu v prvo nadstropje. Ali mislite, da bom zaznavala take malenkosti, njegove smrti pa bi ne slutila?«

»Preveč sem izkusil na svetu, da bi podcenjeval slutnje ljubečega ženskega srca, ki so včasih več vredne kot vsi zaključki razglabljalčevega misleca. In v tem pismu imate gotovo močno dokazilo za svoje mnenje. Toda, če je vaš soprog živ in če more pisati pisma, zakaj se potem neče vrniti k vam?«

»Tega ne morem pojmiti. To mi je nedoumno.«

»In ponedeljka ni nič omenil predno je šel?«

»Ne.«

»In presenetilo vas je, ko ste ga uzrli v Swandam-laneu?«

»Močno sem se začudila.«

»Ali je bilo okno odprto?«

»Da.«

»Pa zakaj vas ni poklical?«

»To bi bil lahko storil.«

»A kolikor mi je znano, je le nekaj nerazločnega kriknil?«

»Da.«

»Ali ste mislili, da je zaklical na pomoč?«

»Kajpak. Krilil je z rokami po zrak.«

»Morda pa je kriknil le zato, ker ste ga presenetili. Začudil se je, ker vas je tako nenadoma videl in zato je tako mahal z rokami.«

»To je možno.«

»In uverjeni ste, da so ga potegnili od okna?«

»Tako nagloma je izginil.«

»Kaj pa, ko bi bil sam odskočil? V sobi niste videli nikogar drugega?«

»Ne, toda tista pošast, tista pokveka je priznala, da je bila tam, in Laskar je prežal pod stopniščem.«

»To je bilo res tako. Kaj se vam zdi, je li nosil vaš soprog svojo navadno obleko?«

»Le ovratnika in ovratnice ni imel. Videla sem povsem razločno, da je bil golovrat.«

»Ali je kdaj omenjal Swandam-lane?«

»Nikoli.«

»Ali ste kdaj sumili, da kadi opij?«

»Nikoli.«

»Hvala lepa, gospa St. Clair. To so bile najvažnejše točke, o katerih sem si želel natančnega pojasnila. Zdaj pa malo povečerja in potem pojedemo spat, ker nas čaka jutri trdo delo.«

Velika in prav udobna soba naju je sprejela in hitro sem zlezal pod rjuho, ker me je bila moja nočna pustolovščina hudo utrudila. A Sherlock Holmes je bil mož, ki ni miroval ne ponoči ne po dnevi, ki je ugibal po cele tedne o kakem nerešenem zastavku; neprestano je preudarjal, vedno iznova se je lotil dejstev in jih

je premotril od vseh koncev in krajev, dokler ni prišel istini do dna ali pa se preveril, da njegova dokazila ne zadostujejo. Zato mi je bilo kmalu jasno, da se je bil nakanil prebete vso noč. Sleknel je suknjo in telovnik ter oblekel ohlapno nočno haljo, potem pa je stikal po sobi in pobiral zglavja s svoje postelje in blazine s počivalnice in z naslanjačev. Iz nabranega plena si je zgradil nekaj turški divan; na katerega je sedel s podvitimi nogami, ko si je bil položil tik sebe unčo tobaka in škatljico vžigalic. V motni luči svetiljke sem videl, kako je sedel in ugibal; v zobeh je tiščal staro šipkovo pipico, brezizrazne oči je upiral v strop, moder dim je valovil okoli njega, tiho je ždel in nepremično; luč je obsevala njegove ostro začrtane orlovske poteze. Tako je čepel, ko sem zatisnil trudne oči, in tako je ždel, ko me je prebudil nenaden vzklik in sem videl, da sije poletno solnce v sobo. Še vedno mu je tičala pipica med ustnicama in soba je bila polna goste tobakne meglice; kup tobaka, ki si ga je bil sinoči pripravil, je bil povsem izginil!

»Ali ste se že naspali, Watson?« me je vprašal.

»Da.«

»Kako bi vam kaj ugajala jutranja vožnja?«

»Jako bi me veselila.«

»Potem se oblecite. Sicer se še ni nihče ganil v hiši, toda dobro vem, kje hlapčič spi in gig bo takoj pripravljen.«

Dušil ga je smeh, ko je govoril in veselo je mežikal z očmi; sinočni zlovoljni mislec se je bil prelevil v razposajenega veseljaka.

Ko sem se oblačil, sem pogledal na uro. Prav nič čudnega ni bilo, da se še ni bil nihče zgenil. Bilo je šele četrta na pet. Nisem še bil povsem opravljen in že se je vrnil Holmes s sporočilom, da je hlapčič zapregel.

»Rad bi se uveril, ako je neka moja neznanca domneva pravilna«, je dejal Holmes in se obrnil. »Mislim, Watson, da stojite v tem trenutku pred največjim bedakom, ki ga glešta Evropa. Zaslužil sem tako brco, da bi

odletel v London. Ali zdi se mi, da sem zdaj iztaknil pravi ključ tiste uganke.«

»In kje ste ga našli?« sem vprašal in se nasmehnil.

»V kopalnici«, je odgovoril. »Da, nič se ne šalim«, je nadaljeval, ko je videl, da mu prav ne verujem. »Pravkar sem bil tam, ga pobral in vtaknil v tale kovčeg. Le pojdiva, dragec, in preverila se bodeva, ali odpre ključavnico ali ne.«

Prav oprezno sva stopila po stopnicah v vežo; zunaj naju je pozdravilo jarko jutranje solnce. Pred hišo sva našla gig in konja, ki ga je držal napol oblečeni hlapčič za uzdo. Skočila sva na voz in oddrdala po gladki cesti v London. Srečala sva nekoliko kmetskih voz z zelenjavo za prestopilo, a vile ob potu so bile tihe in mrtve, kakor bi bile zaklete.

»V marsičem je bila stvar zelo zanimiva in nenavadna«, je dejal Holmes in ošvrknil konja, da je začel hitreje teči. »Priznavam, da sem bil slep, kakor krt, a bolje je, če se človek kasneje spametuje, nego da ostane bedak vse svoje žive dni.«

Ko sva privozila v mesto in drdrala po ulicah, so baš začeli zgodnji vstajči zaspano pogledavati na cesto. Premerila sva Waterloo Bridge-rod in se prepeljala na drugo obalo: nato sva krenila v Wellington street, od koder sva zavila na desno v Bow street. Redarji so Sherlocka Holmesa dobro poznali in stražnika pri vhodu sta ga spoštljivo pozdravila. Mlajši je prijel konja, starši pa nas je spremil v urad.

»Kdo ima službo?« je vprašal Holmes.

»Nadzornik Bradstreet, gospod.«

»O, Bradstreet, kako se kaj imate?« Velik, močan častnik je prihajal po kamenenem hodniku. »Rad bi se z Vami malo pomenil, Bradstreet.«

»Prosim, gospod Holmes! Stopite v mojo sobico.«

Sledila sva mu v ozko, uradno opremljeno izbico. Na mizi je ležala debela knjiga, ob zidu je visel telefon. Nadzornik je sedel za svojo pisalno mizo.

Dalje prihodnjič.

Vozni red veljaven od 15. maja

Prihod in odhod osebnih vlakov v postaji Maribor gl. kol.

Prihod vlakov v Maribor gl. k.			Odhod vlakov iz Maribora gl. k.		
Vrsta vlaka	Prihaja iz	ob uri	Vrsta vlaka	Odhaja v	ob uri
brzi	Zagreb	0:25	brzi	Avstrijo	0:45
"	Wien	1:15	"	Ljubljano	1:45
"	"	2:25	"	Zagreb	2:50
potniški	Ljubljano	4:01	"	Avstrijo	4:45
brzi	"	4:15	potniški	Zagreb	5:20
potniški	Čakovec	6:28	"	Čakovec	5:35
"	Poljčan	7:31	"	Prevalje	5:40
"	Dravograd	7:38	"	Avstrijo	6:25
"	St. Ilja	7:42	"	St. Ilj	6:40
"	Avstrije	8:14	"	Čakovec	8:24
"	Čakovec	9:10	"	Ljubljano	9:20
"	Ljubljano	9:37	"	Avstrijo	9:25
"	"	11:52	"	Fale	10:30
"	Fale	11:58	"	Ormož	10:40
"	Avstrije	12:32	"	Avstrijo	13:10
"	Prevalje	12:58	"	Prevalje	13:20
brzi	Avstrije	13:53	"	Ljubljano	13:25
potniški	Ormož	14:40	"	St. Ilj	13:30
brzi	Zagreb	14:51	brzi	Ljubljano	14:25
"	Ljubljano	15:02	"	Zagreb	14:35
"	St. Ilja	15:11	"	Avstrije	15:37
potniški	Ljubljano	16:34	potniški	Čakovec	16:18
"	Avstrije	18:20	"	Fale	17:10
"	Čakovec	18:21	"	Ljubljano	17:20
"	Fale	18:41	"	Prevalje	18:34
"	St. Ilja	20:31	"	St. Ilj	18:45
"	Prevalje	21:—	"	Pragerske	19:20
"	Avstrije	21:34	"	Avstrijo	20:—
"	Čakovec	21:47	"	Čakovec	21:08
"	Ljubljano	22:—	"	Ljubljano	23:25

NI VSEENO

katero znamko kolesa si kupite. Vedeti morate, da so kolesa po Din 2300.—, 1600.— in 1000.—. Varajte se najcenejših koles, ker se podražijo vsled popravil.

Kupite samo

STEYR - WAFFENRAD

z dve letnim jamstvom.

Glavno zastopstvo in zaloga

3107

Bogomir Divjak, Maribor, Glav. trg 17

Sveik

v slovenskem prevodu!

Knjiga je v jako lični opremi in velja broširana 46 Din, v platnu vezana 56 Din. Naroča se v

knjižarni Tiskovne zadruga Maribor, Aleksandrova c. 13

Mali oglaševalci, ki želijo objaviti svoje oglase, naj se obrnejo na redakcijo ali na posrednika. Oglasi se objavljajo v vsaki številki po 30 p. Najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglaš

Zenitve, doplačila in oglaševalci trgovskega ali robljanskega značaja: vsaka beseda 50 p. Najmanjši znesek Din 10.—

Za fante in dekle, k' ne marajo vročine, tu je zatočišče pravo: kopališče to za Dravo ...

Mariborčani, obiščite Vašo Katro Štehlík v Studencih!

Vse vrste moških in ženskih modnih nogavic od 5 Din naprej, samo pri J. Trpinu, Glavni trg, Maribor.

Gospodje
se sprejmejo na dobro hrano v Jože Vošnjakovih ulici št. 22 I. nad. vrata 3. 1406

Elektromonterje
popolnoma samostojne in zanesljive, tudi vajence sprejme takoj Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. 1402

Lepa enonadstropna ogelna hiša
z 8 stanovanji, trg. lokalom in lepim vrtom, 5 min. od Glavnega trga je na prodaj za 480.000 Din Naslov pove uprava lista. 1393

Volneni delni
dobite od 16 Din naprej samo pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.

Kupim staro zlato
srebrni denar, dmetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

KAVARNA EVROPA
Dnevno prvovrstni spored.

Gonilni jermeni za mlatilnice, žage, mlino itd. v vseh širokostih v zalogi pri Ivanu Kravos-u, Maribor, Aleksandrova cesta št. 13. 1253

Triko svilo
140 cm široko za obleke in perilo à Din 95 dobite pri J. Trpinu, Glavni trg 17, Maribor. XIII

Iščem stanovanje z 2—3 sobami
za 1. oktober ali 1. november v Mariboru ali vsaj v najbližji okolici. Ponudbe z navedbo višine najemnine pod »Mirna družina« na upravo našega lista. U

Sobo-in črkoslikanje
izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 1348

Ne pozabite kupiti potne kovček
katere nudi v vseh velikosti in vrst ter po najnižjih cenah Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 1252

Rožnata foulard svila
za poletne obleke od 68 Din naprej pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17.

Velika klet
v centru Maribora, suha, se takoj odda v najem. Naslov Maribor, Aleksandrova cesta 12, Komaver. U

Ležalne stole s posebno močnim platnom, **pletено pohištvo**, **ležalne mreže**, **potne košare i. t. d.** nudi najugodnejše

Drago Rosina, Maribor
Vetrinška ulica 26 1251